

Sprawozdanie z monitorowania Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa

przyjętego Uchwałą nr LIX/1288/16 Rady Miasta Krakowa
z dnia 7 grudnia 2016r.

(Stan na 31.12.2017 r.)

Kraków

Kraków 2018

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

1. Wstęp/metodologia	3
2. Rewitalizacja w Krakowie	4
3. Miejski program rewitalizacji Krakowa (mprk) - synteza	6
3.1. Diagnoza	6
3.1.1. Sfera społeczna - analiza kluczowych czynników, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów.	6
3.1.2. Sfera gospodarcza	7
3.1.3. Sfera środowiskowa	7
3.1.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	8
3.1.5. Sfera techniczna	8
3.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – 3 podobszary	9
3.2.1. Obszary zdegradowane	9
3.2.2. Obszary rewitalizacji	9
3.3. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań	12
3.3.1. Wizja obszaru po rewitalizacji	12
3.3.2. Cele rewitalizacji	12
3.4. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – nabór fiszek projektowych	14
3.4.1. Nabór fiszek projektowych oraz lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	14
3.5. Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych	17
4. Stan realizacji miejskiego programu rewitalizacji Krakowa	18
4.1. Monitorowanie projektów – stan na 31.12.2017 r.	18
4.2. Indykatywne ramy finansowe	18
4.2.1. Indyktywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych	18
4.2.2. Ramy finansowe MPRK	19
4.3. Wskaźniki celów MPRK	20
4.4. Pozyskiwanie środków w ramach rpo w m 2014-2020	23
5. Działania uzupełniające	24
5.1. Program rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków	24
5.2. Współpraca z British Council	26
5.3. User 26	
5.4. Urb Inclusion	26
5.5. Zabłocie 20.22	27
załącznik do sprawozdania	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.
zaktualizowana lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych MPRK	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

1. WSTĘP/METODOLOGIA

Niniejsze sprawozdanie stanowi pierwszy, od uchwalenia Aktualizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa (MPRK) w grudniu 2016 r., dokument podsumowujący realizację Programu, zgodnie jego zapisami. Dokument obejmuje pełny rok [stan na 31.12.2017 r.] przedstawiając postępy realizacji projektów rewitalizacyjnych i efektywność wdrażania programu. Monitorowanie MPRK służy zagwarantowaniu realizacji celów głównych i operacyjnych (monitoring rzeczowy) oraz odpowiedniej absorpcji środków nań przewidzianych (monitoring finansowy). Mierzeniu postępu realizacji celów oraz ocenie efektywności wdrażania w ujęciu rzeczowym i finansowym służą wskaźniki programu. Monitoring MPRK opiera się na śledzeniu wskaźników w oparciu o dane od projektodawców, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych, ujętych w nim przedsięwzięć. Przewidziany w MPRK system monitorowania uwzględnia współfinansowanie części projektów ze środków zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM).

Zakres monitorowania obejmuje:

- monitoring rzeczowy oparty na danych umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do ustalonych celów operacyjnych,
- monitoring finansowy dostarczający danych dotyczących realizacji ram finansowych Programu i stanowi podstawę do oceny sprawności pozyskiwania oraz wydatkowania zaplanowanych środków, w tym: wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych Gminy Miejskiej Kraków (GMK) oraz zewnętrznych środków finansowych.

Sprawozdanie w części dotyczącej realizacji projektów rewitalizacyjnych zostało opracowane na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań od projektodawców wpisanych na Listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowiącą Załącznik nr 3 do MPRK.

W okresie monitorowania, tj. 26.03.2018 – 17.04.2018 r. otrzymano ogółem 84 sprawozdania z realizacji projektów rewitalizacyjnych. W przypadku 45 projektów nie otrzymano sprawozdania. 5 wnioskodawców poinformowało o rezygnacji z realizacji projektu.

Sprawozdanie wg stanu na 31.12.2017 r. nie obejmuje projektów zgłoszonych w naborze w październiku 2017 r., które zostały włączone na Listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr XCI/2390/17 z dnia 20 grudnia 2017 r.

2. REWITALIZACJA W KRAKOWIE

Pojęcie rewitalizacji w Polsce, do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji bywało nadużywane w celu określania działań o charakterze techniczno-budowlanym, określanych jako: remont, przebudowa i rozbudowa, modernizacja, rewaloryzacja, adaptacja, konserwacja, itp. Tymczasem zgodnie z definicją zawartą w ustawie o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego wyznaczonych obszarów miasta znajdujących się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, problemów edukacyjnych, niskiego kapitału społecznego lub niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym etc. Tak więc projekt lub przedsięwzięcie rewitalizacyjne należy rozumieć jako podejmowanie działań o charakterze całościowym (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych we współpracy z lokalną społecznością. Oznacza to inne, niż dotychczasowe, podejście prowadzące do pełniejszego, całościowego rozumienia rewitalizacji – nie jedynie jako modernizacji w wymiarze infrastrukturalnym (i to dotychczas często punktowej i nieco przypadkowej), ale jako zespołu działań prowadzonych kompleksowo, wielowymiarowo, skoordynowanych i skoncentrowanych tematycznie i terytorialnie w celu osiągnięcia założonych przemian w obszarach kryzysowych.

Dotychczasowe działania Miasta dotyczące rewitalizacji skupiały się na formułowaniu strategii działań rewitalizacyjnych dla Krakowa oraz scharakteryzowaniu obszarów kryzysowych, wymagających podjęcia tychże działań. W związku z tym na zlecenie UMK opracowano programy rewitalizacji – wieloletnie programy w sferze zagospodarowania przestrzeni, infrastruktury technicznej, społeczno-gospodarczej, kulturalnej, a także środowiska naturalnego, opisujące stan i stopień degradacji terenu (obszaru rewitalizacji) za pomocą wskaźników społecznych i ekonomicznych oraz planowane do realizacji działania, jak również system ich wdrażania, których celem było wyprowadzenie tego obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez nadanie mu nowych funkcji lub przywrócenie funkcji, jakie pełnić powinien zgodnie ze swoją specyfiką. Potwierdza to Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa przyjęte w 2003 r. i zaktualizowane w 2014 r., jako podstawowy dokument wyznaczający główne cele i priorytety polityki przestrzennej Miasta.

Jakkolwiek ustawa o rewitalizacji stanowi istotny krok w kierunku zapewnienia ram organizacyjno-prawnych rewitalizacji, nie daje jednak odpowiedzi na, bodaj najistotniejsze, kwestie finansowania działań rewitalizacyjnych. W chwili obecnej ciężar spoczywa na barkach samorządów, wspartych jedynie środkami finansowymi w ramach programów operacyjnych UE. Istotnie, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, 11 Osi priorytetowej Rewitalizacja przestrzeni regionalnej, Działanie 11.1 Rewitalizacja miast, Poddziałanie 11.1.1 Rewitalizacja głównych ośrodków miejskich w regionie, alokacja na przedsięwzięcia rewitalizacyjne na lata 2014-2020, dla 7 głównych miast regionu wyniosła 45 mln EUR.

W ramach przeprowadzonej w 2016 roku aktualizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa (MPRK) opracowano diagnozę w skali całego miasta, która na podstawie szczegółowych analiz dotyczących przede wszystkim zagadnień społecznych, z uwzględnieniem opinii mieszkańców, umożliwiła wskazanie obszarów zdegradowanych. Wskaźnik degradacji społecznej został obliczony na podstawie 12 wskaźników cząstkowych, m. in. depopulacji, starzenia się społeczeństwa, bezrobocia, ubóstwa, czy przestępczości. Rozkład przestrzenny tych zjawisk uzupełniony został przez analizę struktury przestrzennej miasta, stanu zagospodarowania przestrzennego, stanu środowiska, w szczególności koncentracji palenisk węglowych oraz poziomu przedsiębiorczości (sfera gospodarcza).

Przeprowadzona analiza wykazała występowanie niekorzystnych zjawisk w sferze społecznej w trzech częściach Krakowa: 1) obszar Śródmiejski i Podgórze, 2) Nowa Huta oraz 3) Bieżanów i Prokocim. Rozkład przestrzenny zjawisk społecznych uzupełniony został przez analizę struktury przestrzennej miasta, stanu zagospodarowania przestrzennego, stanu środowiska, w szczególności koncentracji

palenisk węglowych oraz poziomu przedsiębiorczości (sfera gospodarcza). W efekcie tych działań wyznaczono obszar rewitalizacji, który charakteryzuje się nasileniem niekorzystnych zjawisk kryzysowych oraz ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Obejmuje on trzy podobszary: 1) Stare Miasto-Kazimierz, 2) Stare Podgórze-Zabłocie, 3) „starą” Nową Hutę. Zdelimitowany obszar rewitalizacji, zgodnie z zasadą koncentracji procesów rewitalizacyjnych, objął w ten sposób obszary priorytetowe w skali miasta. Zgodnie z zapisami MPRK, w 2020 roku planowana jest ewaluacja programu, która będzie podstawą do zaktualizowania diagnozy oraz przekształcenia go, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ustawy o rewitalizacji, w gminny program rewitalizacji. Należy przypomnieć, że zasada koncentracji oznacza także, że po skutecznym zakończeniu działań na wyznaczonym obszarze i osiągnięciu pozytywnych wartości wskaźników rewitalizacji, Rada Miasta Krakowa będzie mogła wyznaczyć nowy obszar rewitalizacji, obejmujący między innymi osiedla w zabudowie blokowej zlokalizowane w obszarze zdegradowanym.

Na dzień 31.12.2017 r. obowiązywały w Krakowie następujące dokumenty w zakresie rewitalizacji:

- **Zaktualizowany Miejski Program Rewitalizacji Krakowa** przyjęty Uchwałą nr LIX/1288/16 Rady Miasta Krakowa z dnia 7 grudnia 2016 r. (z późniejszymi zmianami), uchwalony na podstawie art. 18 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zaktualizowany dokument uwzględnia wymagania, które zostały określone w RPO WM oraz w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Aktualizacja wynikała również z przepisu art. 52 ust. 1 Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (dalej: ustawa), który stanowi, że „Do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. W takim przypadku wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Strefy, a także uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji nie jest dopuszczalne”. Oznacza to, że MPRK nie jest gminnym programem rewitalizacji w rozumieniu ustawy.

W 2017 r. Rada Miasta Krakowa przyjęła kolejne aktualizacje wynikające z harmonogramu konkursów RPO WM 2014-2020 oraz konieczności uzgadniania Programu z IZ RPO WM:

- Uchwała nr LXII/1373/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 11 stycznia 2017 r.,
 - Uchwała nr XCI/2390/17 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 grudnia 2017 r.-
- **Założenia programu rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków** przyjęte Uchwałą nr CXV/1587/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r.
- Uchwała nr LII/710/2012 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 lipca 2012 r. w sprawie wyboru przez Radę Miasta Krakowa osiedli dla których sporządzony zostanie **pilotażowy Program rehabilitacji zabudowy blokowej**.

3. MIEJSKI PROGRAM REWITALIZACJI KRAKOWA (MPRK) - SYNTEZA

3.1. DIAGNOZA

3.1.1. Sfera społeczna - analiza kluczowych czynników, zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów.

Wg danych za 2015 r. Kraków zamieszkuje 761,1 tys. osób zameldowanych na pobyt stały, dlatego pod względem liczby ludności, jest drugim po Warszawie miastem w Polsce. Gęstość zaludnienia wynosi 2329 os/km².

Miasto Kraków stanowi centrum Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (KOM), natomiast część obejmująca gminy sąsiadujące z Krakowem jest określana jako strefa podmiejska KOM. W strefie podmiejskiej zachodzi zjawisko suburbanizacji – w odniesieniu do liczby ludności, wyraża się to wzrostem liczby ludności gmin podmiejskich, głównie na skutek migracji ludności z miasta tworzącego centrum. Obok Warszawy, której liczba ludności wyraźnie wzrosła, Kraków jest jedynym spośród największych miast, w którym liczba ludności w ostatniej dekadzie nie wykazuje tendencji spadkowej.

Największym obszarem, w którym następują procesy depopulacji (spadku liczby mieszkańców), jest śródmiejska część Krakowa (wraz ze Starym Podgórzem i Dębnikami). Ponadto wyludnia się także stara część Nowej Huty, Bieńczyce, wschodnia część dzielnicy Mistrzejowice oraz osiedla w południowo-wschodniej części Krakowa.

Spółeczeństwo Krakowa jest stosunkowo młode na tle innych dużych ośrodków (odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 22 %), należy jednak mieć na względzie narastający problem postępującego starzenia się społeczeństwa.

Poziom bezrobocia w Krakowie jest bardzo niski i należy do najniższych w Polsce. Jednak pomimo to, problem bezrobocia na niektórych obszarach miasta jest szczególnie widoczny. Spośród obszarów gęsto zaludnionych najwyższy poziom bezrobocia występuje w „starej” Nowej Hucie, gdzie wskaźnik bezrobocia przekracza 6 %. Podobne problemy, choć z mniejszym natężeniem, występują na nowohuckich osiedlach – w Bieńczycach, wschodniej części Mistrzejowic i Krzesławicach. Dodatkowo, wyższy niż przeciętny wskaźnik bezrobocia występował w osiedlach na prawym brzegu Krakowa – od os. Na Kozłowiec po Nowy Bieżanów. Istotnym problemem społecznym jest długotrwałe bezrobocie – w 2015 r. bez pracy, w czasie dłuższym niż 12 miesięcy, pozostawało blisko 2% wszystkich osób w wieku produkcyjnym. W Krakowie największa koncentracja problemu bezrobocia długotrwałego występuje w obszarze śródmiejskim – we wschodniej części dzielnicy I, starej części dzielnicy Grzegórzki, na Olszy oraz w Starym Podgórzu. Drugim znacznym obszarem koncentracji osób długotrwale bezrobotnych jest Nowa Huta.

Jednym z mierników sytuacji związanej ze społecznymi aspektami mieszkalnictwa są dodatki mieszkaniowe wypłacane przez Gminę. Liczba zasiłków w Krakowie od 2010 r. zmieniła się nieznacznie. W 2014 r. przyznano ponad 86 tys. miesięcznych świadczeń (o 2 tys. więcej niż w 2010 r.). Najwięcej dodatków mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców otrzymują mieszkańcy „starej” Nowej Huty oraz Podgórza. Natomiast w latach 2009-2013 znacząco wzrosła liczba eksmisji, z ok. 450 do 740. Najwięcej odnotowano na terenie Podgórza, Kazimierza i Wesołej.

W zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego zasięg korzystania z pomocy społecznej w Krakowie jest niewielki (3,3%) na tle województwa Małopolskiego. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy w Krakowie w 2014 r. były: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Najwyższym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej cechują się obszary quasi-wiejskie położone w dzielnicy XVIII, „stara” Nowa Huta, ale także Bieńczyce, Krzesławice, południowa część śródmieścia i stare Podgórze. Najwyższy udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu

ubóstwa zauważalny jest w peryferyjnych obszarach dzielnicy XVIII - „starej” Nowej Hucie, Bieńczytach, wschodniej i południowej części śródmieścia oraz Starym Podgórzem. Najwięcej osób niepełnosprawnych, korzystających z pomocy społecznej, zamieszkuje Kazimierz i Stare Podgórze, Nową Hutę wraz z Mogiłą. Największym natężeniem problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków cechuje się Śródmieście, Nowa Huta i Bieńczyce.

Na przestrzeni lat 2012 - 2015 liczba przestępstw kryminalnych systematycznie spadała. Jednakże pomimo tego poziom bezpieczeństwa w Krakowie jest stosunkowo niski. Najwyższym poziomem przestępczości cechuje się centrum miasta (obszary działania komisariatów I i II Policji), a także dzielnice w zachodniej części Krakowa. Nowa Huta często jest postrzegana jako jedna z bardziej niebezpiecznych dzielnic miasta, chociaż wskaźnik natężenia przestępczości zarówno w „starej” Nowej Hucie, jak i w osiedlach nowohuckich jest bardzo niski. Jednak obok obszaru śródmiejskiego Krakowa gęstość przestępstw jest najwyższa w centrum Nowej Huty i w Bieńczytach.

Podsumowaniem diagnozy w sferze społecznej i syntetycznym obrazem zróżnicowania zjawisk degradacji społecznej w Krakowie jest wskaźnik degradacji społecznej, którego analiza wykazała dwa duże obszary koncentracji problemów społecznych: śródmiejski oraz nowohucki, a także jeden mniejszy – w dzielnicy Bieżanów-Prokocim. Obszary te uznano za potencjalne obszary zdegradowane, jednakże zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju za obszar zdegradowany można uznać taki, który poza warunkiem niezbędnym, jakim jest koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, spełnia przynajmniej jedno z pozostałych kryteriów degradacji. Dlatego też kolejną część diagnozy dotyczyła analizy zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w wyznaczonych obszarach degradacji społecznej.

3.1.2. Sfera gospodarcza

W zakresie przedsiębiorczości Kraków, jako najważniejszy ośrodek gospodarczy województwa małopolskiego, skupiał w 2015 r. 35,7% wszystkich podmiotów w regionie. Wskaźnikiem poziomu przedsiębiorczości jest liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców, w Krakowie ten wskaźnik wynosił 171. Wskaźnik ten jest wyższy w Warszawie, Poznaniu i Wrocławiu. Najwyższym poziomem przedsiębiorczości cechują się obszary w ścisłym centrum miasta, a także wschodnia część Zabłocia, Płaszów i pas od Czyżyn po Rybitwy. Niepokoić może niska aktywność gospodarcza dużego obszaru w dzielnicach nowohuckich, tj. „stara” Nowa Huta, ale także osiedla w Bieńczytach i Mistrzejowicach. Notuje się również spadającą liczbę podmiotów gospodarczych na niektórych obszarach np. wschodniej części Grzegórzek, czego przyczyną może być proces przekształcenia tych obszarów z produkcyjno-usługowych na mieszkaniowe. Na podstawie analiz stwierdzono, że obszary zwiększonej aktywności inwestycyjnej są przede wszystkim w śródmieściu, w dzielnicy Czyżyny oraz części dzielnic: Dębniki, Podgórze i Mistrzejowice. Niską aktywność inwestycyjną notuje się m.in. na obszarach Kozłówka, Prokocimia, os. Nowy Bieżanów, Zabłocia-Wschód, Wzgórz Krzesławickich, Bieńczytach, Starej Bonarce, a także na części obszaru „starej” Nowej Huty.

3.1.3. Sfera środowiskowa

W zakresie sfery środowiskowej jednym z poważniejszych problemów Krakowa jest stan powietrza atmosferycznego. Przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia powietrza w ostatnich latach dotyczą pyłu zawieszonego, dwutlenku azotu, benzo(a)pirenu. Z przeprowadzonych badań wynika, że większość gęsto zaludnionych obszarów w śródmieściu Krakowa, a także część osiedli na południu i północy, znajduje się w strefie najwyższego narażenia. Przyczynami wysokiego poziomu zanieczyszczenia powietrza są emisje zanieczyszczeń komunalnych (tzw. niska emisja), komunikacyjnych i przemysłowych. W zakresie klimatu akustycznego największe uciążliwości dla mieszkańców Krakowa powoduje hałas ze źródeł komunikacyjnych, zwłaszcza drogowych. Powody zanieczyszczeń (paleniska oraz duże natężenie ruchu samochodowego) są jednym z kryteriów wyznaczania obszarów problemowych w sferach: technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej.

3.1.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W odniesieniu do struktury przestrzenno-funkcjonalnej i użytkowania terenu wskazuje się na duże zróżnicowanie zagospodarowania przestrzennego miasta, zwłaszcza gęstości i charakteru zabudowy. Zbyt duża gęstość zabudowy i związana z tym niewielka powierzchnia terenów biologicznie czynnych negatywnie oddziałuje na warunki życia mieszkańców. Problemy te szczególnie dotyczą centrum Krakowa. Udział terenów zieleni (ogółem tereny zieleni urządzonej i lasy) wynosi jedynie ok. 11% - dwukrotnie mniej niż w Poznaniu czy Warszawie. Niekorzystny dla Krakowa, w porównaniu do największych polskich miast, jest także wskaźnik nasycenia terenami zieleni o funkcji rekreacyjnej. Najniższą dostępnością terenów zielonych cechują się obszary w zewnętrznej części śródmieścia, a także Kazimierz, os. Podwawelskie, obszar 29 Listopada-Brogi oraz Azory. Osiedlami o najniższym dostępie do terenów zielonych jest południowa część Bieńczyca oraz os. Kozłówek i Nowy Bieżanów. Niską dostępność placów zabaw notuje się na obszarze śródmieścia (z wyjątkiem Kazimierza), Zabłociu, w Dębnikach, os. Podwawelskim oraz na osiedlach: Kozłówek i Nowy Bieżanów. W odniesieniu do infrastruktury przedszkolnej i szkolnej, najniższą dostępnością żłobków cechują się obszary: os. Róża, Wzgórza Krzesławickie, Praska, Nowy Bieżanów i Stara Bonarka. Lepsza jest dostępność przedszkoli – w Krakowie odsetek osób mieszkających nie dalej niż 500 m od przedszkola wynosi 70%. Najgorzej w przedszkola są zaopatrzone Grzegórzki-Wschód, os. Róża, Stara Bonarka, Kamienna i Grzegórzki-Południe. Odsetek mieszkańców Krakowa mieszkających w zasięgu 500 m do szkoły podstawowej wynosi 67%. Gabinet podstawowej opieki zdrowotnej w odległości nie więcej niż 500 m posiada 67% mieszkańców Krakowa. Dostępność ośrodków pomocy społecznej zapewniających dzienny pobyt osobom starszym jest w Krakowie mała. Jedynie 20% mieszkańców mieszka niedaleko od takiego ośrodka. Dostępność przestrzenna transportu publicznego w obszarach degradacji społecznej jest dobra. Niższa niż przeciętna w mieście dostępność transportu publicznego występuje w obszarach: Mistrzejowice, os. Kościuszkowskie, os. Bohaterów Września, Kozłówek, os. Podwawelskie, Lubelska i Prądnicka. Osobnym problemem są uciążliwości spowodowane przez zbyt duży ruch samochodowy i związane z nim deficyty parkingowe. Znaczna część obszarów degradacji społecznej znajduje się w strefie płatnego parkowania.

3.1.5. Sfera techniczna

Oдноśnie stanu i jakości zasobu mieszkaniowego można stwierdzić, że zasób mieszkaniowy w Krakowie w ciągu dekady znacząco się powiększył, ponieważ w latach 2004-2014 przybyło w mieście 64 tys. mieszkań. Jednak nadal liczba mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Krakowie jest mniejsza niż w Warszawie czy Łodzi. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę wynosi 27m². Mieszkania w Krakowie charakteryzuje dobry standard w zakresie zaopatrzenia w instalacje techniczno-sanitarne, a także korzystna struktura wiekowa zasobu mieszkaniowego. Jednakże, w przypadku Krakowa, zwłaszcza w świetle analizy problemów środowiskowych, za najpoważniejszy problem należy uznać instalacje do ogrzewania na paliwa stałe, tj. piece, kotłownie CO i kominki. Ich ogromna koncentracja znajduje się w obszarze śródmiejskim – do II Obwodnicy, gdzie przeważa zabudowa z XIX w. Najmniej budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej jest w centrum Krakowa, a najwięcej w „starej” Nowej Hucie.

W rejestrze zabytków nieruchomych Krakowa (stan na kwiecień 2016r.) figuruje 1200 pozycji (obiektów i zespołów). Znacznie większa liczba zabytków została ujęta w gminnej ewidencji zabytków – gdzie figuruje 6328 pozycji. Największe zagęszczenie obiektów zabytkowych przypada oczywiście na historyczne centrum miasta, w obrębie II Obwodnicy. Ponadto duże nagromadzenie obiektów zabytkowych występuje w obszarach z zabudową międzywojenną (Półwie Zwierzynieckie, Stara Krowodrza, Lubelska) oraz w „starej” Nowej Hucie.

3.2. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – 3 PODOBSZARY

3.2.1. Obszary zdegradowane

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji oraz wytycznymi Ministra Rozwoju, aby uznać daną część miasta za obszar zdegradowany, musi ona charakteryzować się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. Ponadto obszar musi cechować się dodatkowo występowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Jak już wcześniej wspomniano, w pierwszej części diagnozy wyznaczono obszary degradacji społecznej charakteryzujące się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, a w dalszej części opracowania przeprowadzono analizę zjawisk w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Potwierdziła ona, że większość obszarów, w których występują negatywne zjawiska społeczne, spełnia kryteria uznania ich za obszary zdegradowane.

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje łącznie 2098 ha (6,4% powierzchni miasta) i zamieszkiwany jest przez 267,7 tys. osób (38% mieszkańców Krakowa).

3.2.2. Obszary rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji oraz wytycznymi Ministra Rozwoju **część lub całość obszaru zdegradowanego cechująca się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację, określa się obszarem rewitalizacji.**

Obszar rewitalizacji musi zatem mieścić się w granicach obszaru zdegradowanego, nie musi jednak obejmować go w całości. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym nieposiadające wspólnych granic, lecz **nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy oraz w jego granicach nie może mieszkać więcej niż 30% mieszkańców gminy.**

Kierując się skalą potrzeb rewitalizacyjnych, rangą obszaru w strukturze miasta, a także koniecznością zachowania ciągłości rozpoczętych działań, wyznaczono trzy podobszary rewitalizacji:

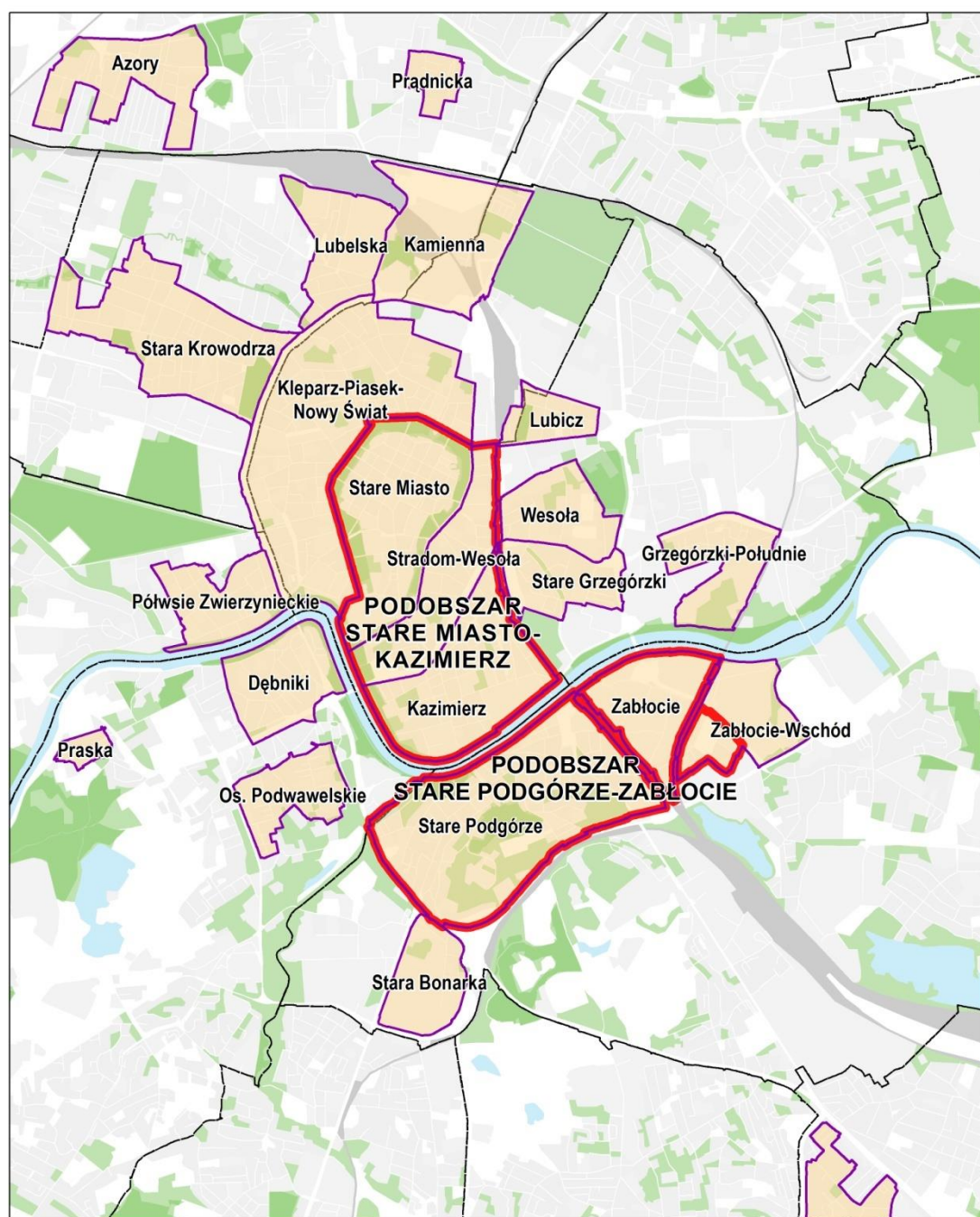
- Stare Miasto-Kazimierz
- Stare Podgórze-Zabłocie
- „stara” Nowa Huta.

Tab. 1. Obszar rewitalizacji

Obszar	Powierzchnia		Ludność	
	[ha]	gmina = 100 [%]	osób	gmina = 100 [%]
Obszar rewitalizacji, w tym:	849,8	2,6	77 360	11,0
podobszar Stare Miasto-Kazimierz	234,8	0,7	18 495	2,6
podobszar Stare Podgórze-Zabłocie	215,7	0,7	11 548	1,6
podobszar „Stara” Nowa Huta	399,3	1,2	47 317	6,7

Źródło: MPRK.

Szczegółowy przebieg granic jednostek urbanistycznych wchodzących w skład obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji – 3 podobszarów rewitalizacji – został przedstawiony na Ryc. 1 i Ryc. 2.

Legenda

Obszar rewitalizacji

Granica obszaru

PODOBSZAR STARE
PODGÓRZE-ZABŁOCIE Poobszary rewitalizacji

Obszar zdegradowany

Zasięg obszaru

Granice jednostek wchodzących
w skład obszaru zdegradowanego

Stare Miasto

Jednostki obszaru zdegradowanego

użytkowanie terenu

Tereny zabudowane

Tereny kolei

Wody powierzchniowe

Tereny zielone

Granica miasta

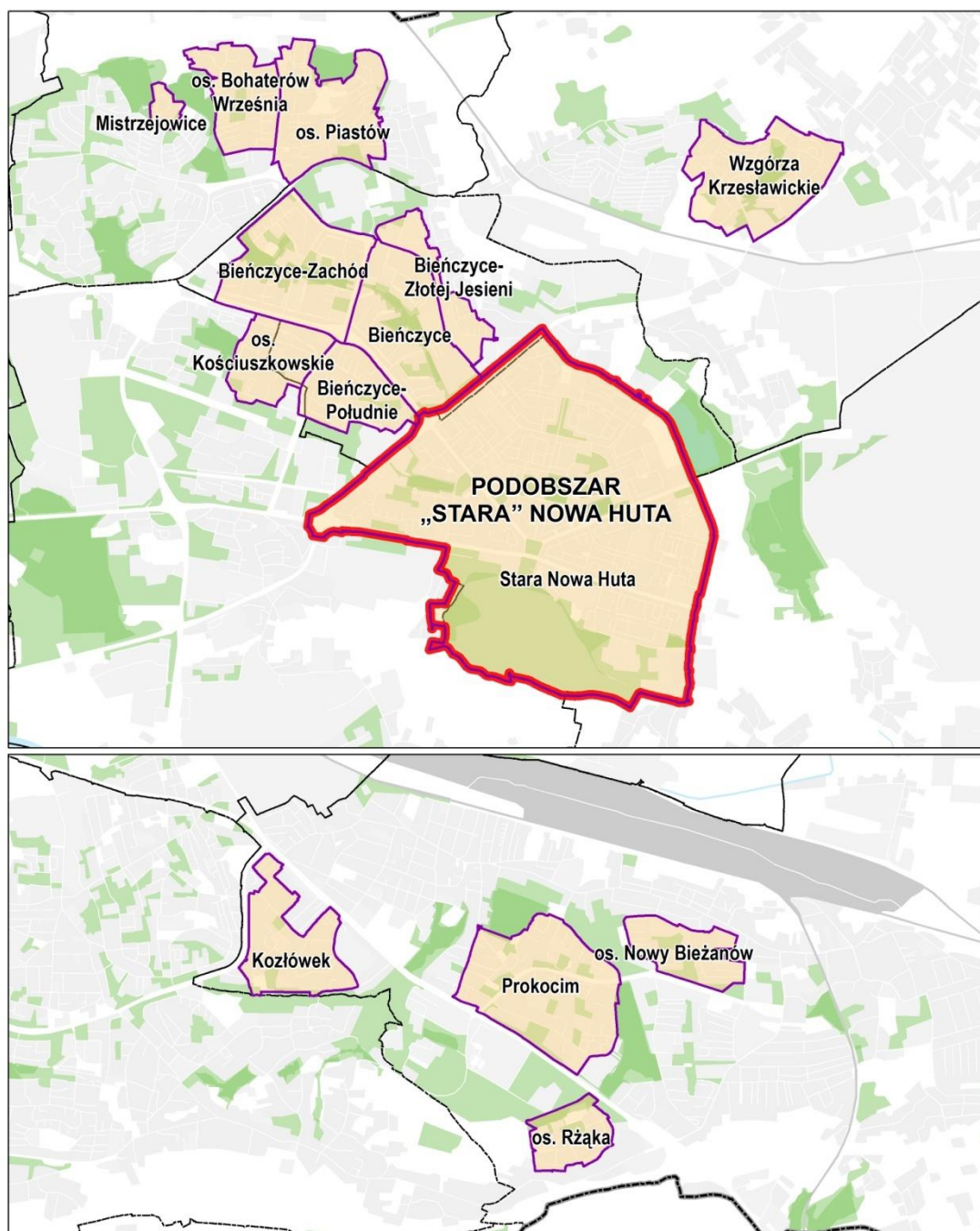

granice dzielnic

0 500 1 000 1 500 m

Ryc. 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji – śródmieście i Podgórze.

Źródło: MPRK

Legenda

Obszar rewitalizacji

- Granica obszaru
- PODOBSZAR STARE
- PODGORZE-ZABŁOCIE
- Poobszary rewitalizacji

Obszar zdegradowany

- Zasięg obszaru
- Granice jednostek wchodzących w skład obszaru zdegradowanego
- Stare Miasto
- Jednostki obszaru zdegradowanego

użytkowanie terenu

- Tereny zabudowane
- Tereny kolei
- Wody powierzchniowe
- Tereny zielone
- Granica miasta
- granice dzielnic

0 500 1 000 1 500 m

Ryc. 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji – Nowa Huta oraz Biezanów i Prokocim.

Źródło: MPRK

3.3. CELE REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

3.3.1. Wizja obszaru po rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji to syntetyczny planowany efekt rewitalizacji. Efekt ten wynika z procesu kształtowania wzajemnych związków pomiędzy lokalnymi i regionalnymi aktorami, wpływającymi na eliminację zidentyfikowanych negatywnych zjawisk.

Wizja obszaru rewitalizacji MPRK jest następująca:

OBSZAR REWITALIZACJI PO PROCESIE REWITALIZACJI TO:

DZIELNICE WYRÓWNYCH SZANS, TĘTNIAĆ ŻYCIEM, W KTÓRYCH MOŻNA SPEŁNIAĆ ZMIENIAJĄCE SIĘ POTRZEBY I REALIZOWAĆ ASPIRACJE MIESZKAŃCÓW TWORZĄCYCH AKTYWNE I ZAANGAŻOWANE LOKALNE SPOŁECZNOŚCI, PIELĘGNUJĄCE SWĄ TOŻSAMOŚĆ I DOROBEK MINIONYCH POKOLEŃ

MIEJSCA, W KTÓRYCH FUNKCJONALNA, ESTETYCZNA I BEZPIECZNA PRZESTRZEŃ PUBLICZNA INTEGRUJE ZRÓWNOWAŻONE, TAKŻE W WYMIARZE EKOLOGICZNYM, SĄSIEDZTWA ZAPEWNIAJĄCE DOGODNE WARUNKI DO ZAMIESZKANIA

MIEJSCA OTWARTE NA DYNAMICZNĄ I KREATYWNĄ PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, ZAPEWNIAJĄCE RÓWNOCZEŚNIE GODNE WARUNKI ŻYCIA OSOBOM BĘDĄCYM W POTRZEBIE

3.3.2. Cele rewitalizacji

Cele Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa opracowano w związku z problemami zidentyfikowanymi w diagnozie obszaru rewitalizacji oraz w relacji do wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. W efekcie sformułowano cel generalny MPRK dla całego miasta oraz cele główne i operacyjne Programu. Dla poszczególnych celów operacyjnych wskazano odpowiednie kierunki działań.

Generalny cel Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa:

PODJĘCIE – PRZY AKTYWNYM UDZIALE MIESZKAŃCÓW KRAKOWA – KOMPLEKSOWYCH, ZINTEGROWANYCH DZIAŁAŃ UKIERUNKOWANYCH NA OGRANICZENIE NIERÓWNOŚCI W WARUNKACH ŻYCIA MIESZKAŃCÓW I POPRAWĘ DOSTĘPU DO MOŻLIWOŚCI JAKIE STWARZA MIASTO.

Ustalono także 4 cele główne Programu, przy czym Cele 1, 3 i 4 odnoszą się do całego obszaru rewitalizacji, a więc do wszystkich podobszarów MPRK. Natomiast Cel 2 został odmiennie sformułowany dla każdego z podobszarów rewitalizacji zgodnie ze specyfiką każdego z nich.

Cel 1. Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji.

Cel 2. Ożywienie przestrzeni lokalnej.

Podobszar Stare Miasto-Kazimierz

Cel 2a. Kontrola presji wywieranej na mieszkańców, związanej z aktywnościami turystycznymi – zatrzymanie depopulacji i niekorzystnej gentryfikacji w warunkach wysokiego potencjału urbanistycznego.

Podobszar Stare Podgórze-Zabłocie

Cel 2B. Kontrola presji wywieranej na mieszkańców, związanej z nowymi inwestycjami – zatrzymanie niekorzystnej gentryfikacji

Podobszar „stara” Nowa Huta

Cel 2C. Odbudowa pozytywnego wizerunku Nowej Huty jako czynnika kształtowania tożsamości i wspólnoty lokalnej

Cel 3. Wzrost aktywności gospodarczej interesariuszy w obszarze rewitalizacji.

Cel 4. Wysoka aktywność społeczna i obywatelska w obszarze rewitalizacji.

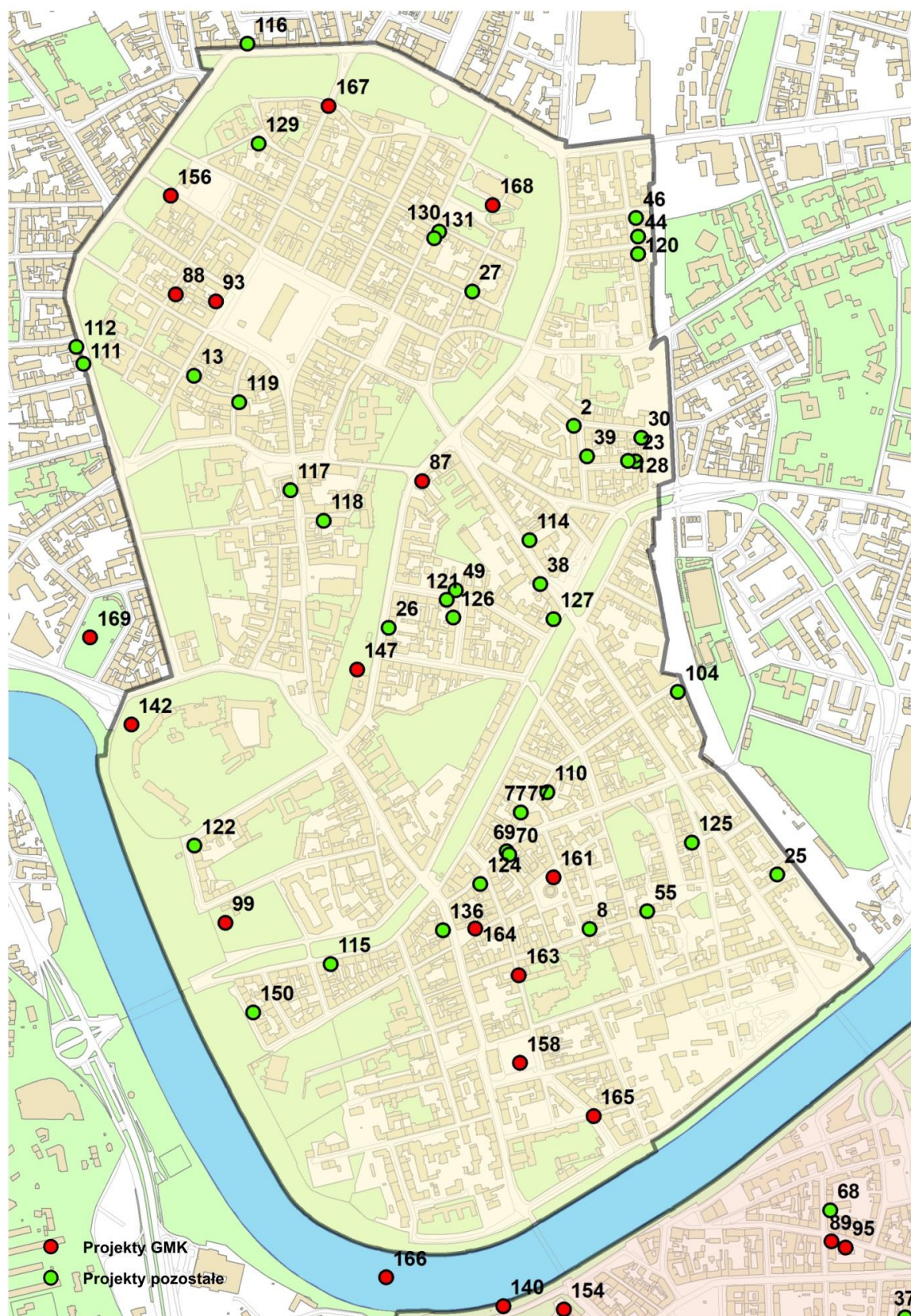
3.4. LISTA PLANOWANYCH, PODSTAWOWYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – NABÓR FISZEK PROJEKTOWYCH

3.4.1. Nabór fiszek projektowych oraz lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

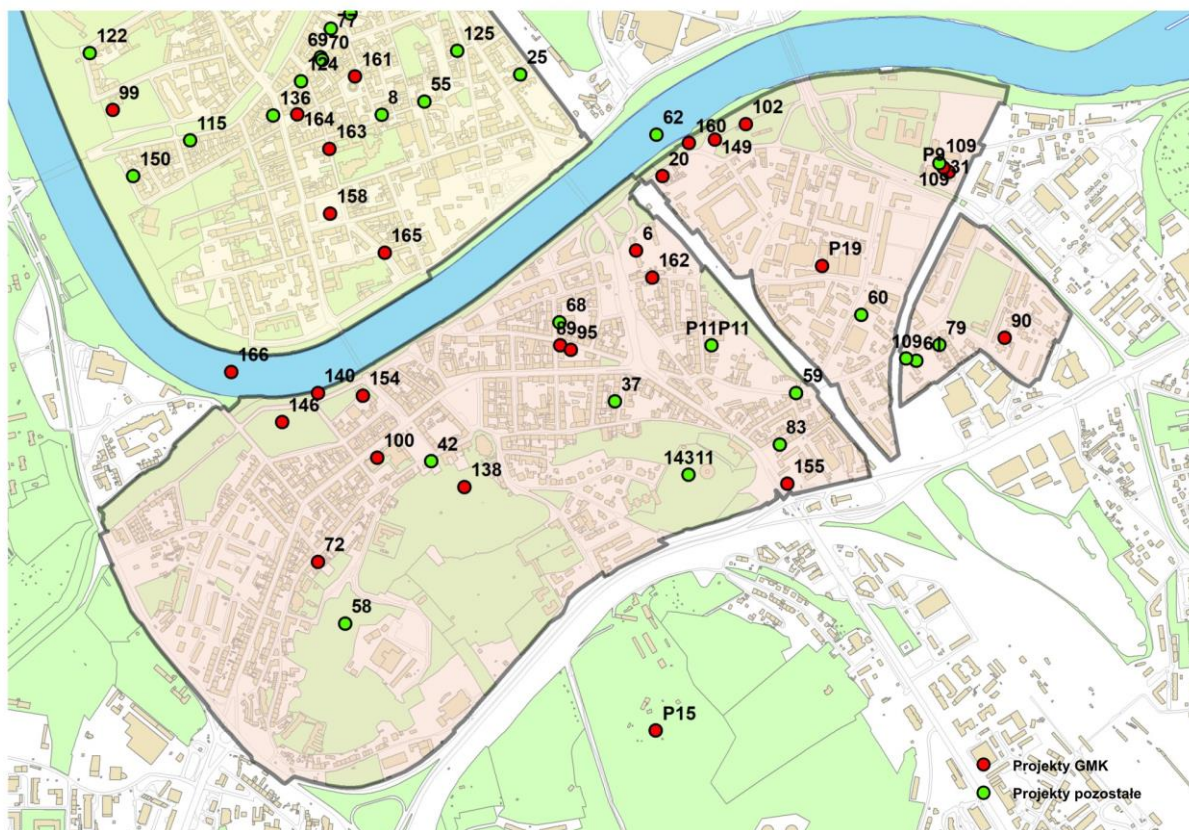
Pierwszy nabór fiszek projektowych został przeprowadzony w ramach aktualizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa i trwał od 25.07.2016 r. do 12.09.2016 r. W wyniku tego naboru pozyskano 167 fiszek projektowych. Ostatecznie na listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zakwalifikowano 121 projektów, które uznano za podstawowe i warunkujące realizację MPRK, a także włączono dodatkowo 5 projektów Gminy Miejskiej Kraków, 2 projekty wprowadzone w trybie poprawek RMK oraz 1 projekt wprowadzony w trybie autopoprawki Prezydenta Miasta Krakowa. Projekty te ujęto w Załączniku nr 3. do MPRK pod nazwą „Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych”.

W trwającym od 12.10.2017 r. do 26.10.2017 r. naborze uzupełniającym do MPRK o projekty i przedsięwzięcia zlokalizowane na terenach przemysłowych, zgłoszono 18 fiszek projektowych. 17 projektów spełniło warunki naboru i zostały one ujęte w Załączniku nr 3. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – tabela pt. Zestawienie projektów zakwalifikowanych do włączenia do MPRK – nabór 2017. Dodatkowo na listę włączono 1 projekt Gminy Miejskiej Kraków.

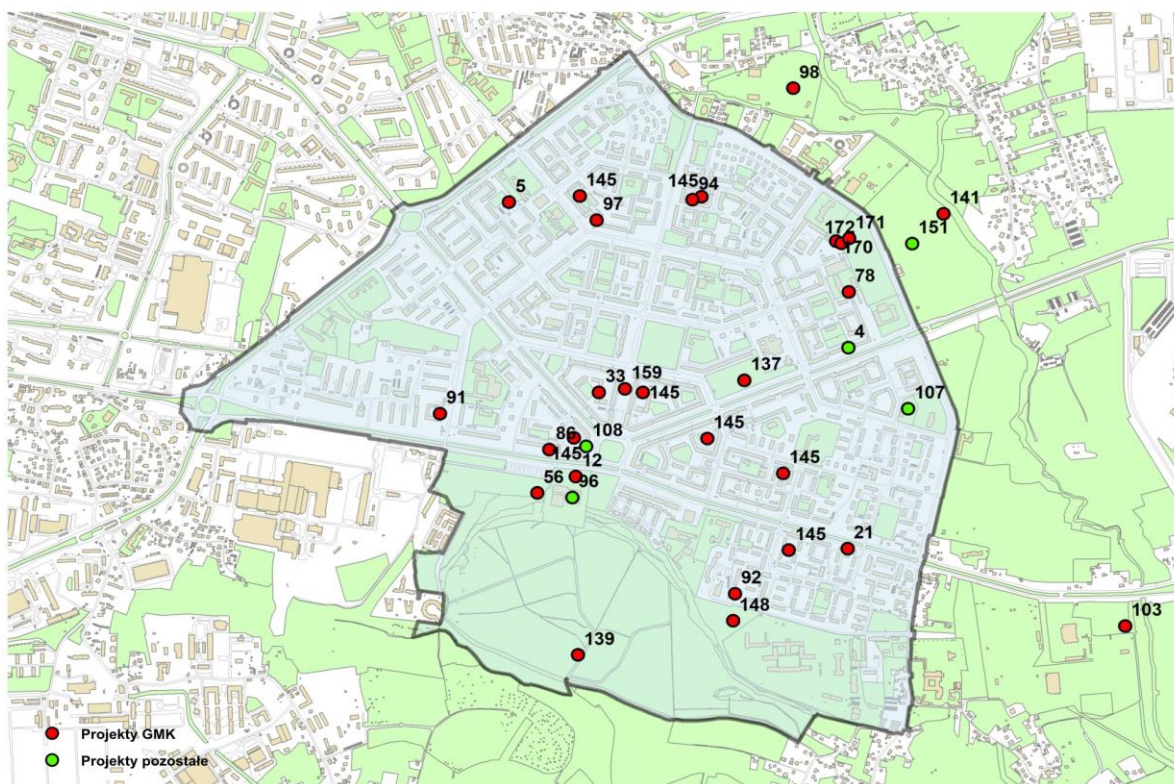
Wizualizacja lokalizacji zgłoszonych projektów i przedsięwzięć wpisanych do MPRK została przedstawiona na Ryc. 3, 4, 5 i 6.

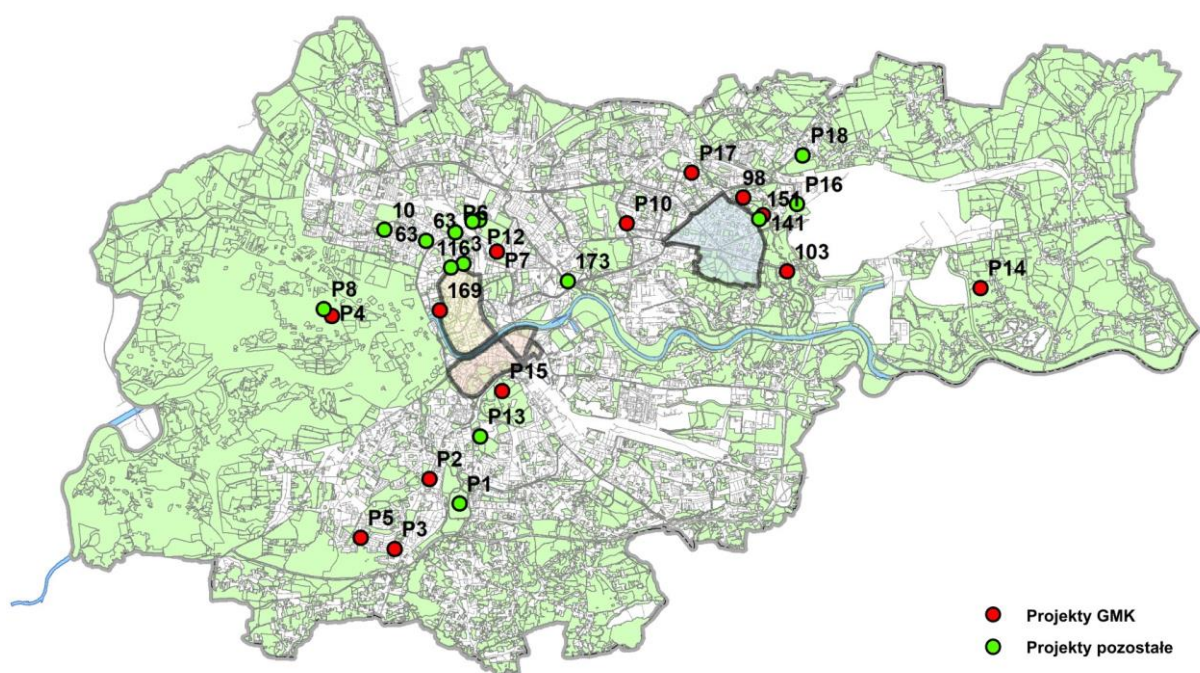
Ryc. 3 Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych - Podobszar Stare Miasto-Kazimierz.

Ryc. 4 Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – Podobszar Stare Podgórze-Zabłocie.

Ryc. 5 Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – Podobszar Stara Nowa Huta.

Ryc. 6 Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych – projekty P (obszary przemysłowe).

3.5. POZOSTAŁE RODZAJE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W ramach naboru fiszek projektowych, z powodu niedostatecznego poziomu informacji przedstawionych przez wnioskodawców, na listę uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych MPRK włączono 7 projektów:

- 1) Utworzenie dziennego ośrodka wsparcia dla osób starszych w Krakowie, Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Apostolstwa Katolickiego (Siostry Pallotynki) Prowincja Polska.
- 2) Tworzenie więzi sąsiedzkich, odnowa zabytków - remont piwnic, Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szpitalnej 3 w Krakowie.
- 3) Renowacja fasady kamienicy przy ul. Mostowej 10 w Krakowie bez kamieniarki, Wspólnota Mieszkaniowa budynku ul. Mostowej 10.
- 4) Park liniowy Olsza – Grzegórzki, Stowarzyszenie Przyjaciół Osiedla Oficerskiego w Krakowie.
- 5) Romanowicza 4, KCI SA z siedzibą w Krakowie przy ul. Mogińskiej 65.
- 6) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej fitness, Wspólnota mieszkaniowa os. Centrum A bl. 2.
- 7) Wykonanie kanalizacji na wodę opadową na ul. Mostowej oraz podłączenie 11 rynien do kanalizacji, Wspólnota Mieszkaniowa budynku ul. Mostowej 10.

Uzupełnieniem interwencji w obszarach rewitalizacji powinno być włączenie problematyki rewitalizacji jako priorytetowej w ramach wspierania projektów obywatelskich i społecznych poprzez Budżet Obywatelski i programy współpracy z organizacjami trzeciego sektora, tak aby dzięki wsparciu z Budżetu Miasta Krakowa możliwe było realizowanie przedsięwzięć ważnych dla lokalnych społeczności podobszarów rewitalizacji, w tym w postaci drobnych ulepszeń czy działań na rzecz budowy więzi lokalnych.

4. STAN REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI KRAKOWA

4.1. MONITOROWANIE PROJEKTÓW – stan na 31.12.2017 r.

W wyniku procesu monitorowania projektów wpisanych do MPRK według stanu realizacji na 31.12.2017 r. uzyskano następujące dane:

Liczba projektów ogółem w MPRK	148
Liczba projektów zgłoszonych do wycofania z MPRK	6
Liczba projektów ze sprawozdaniem	84
Liczba projektów, w których zaszyły zmiany	31

Zaktualizowana lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych MPRK stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania.

4.2. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

4.2.1. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Na podstawie uzyskanych od wnioskodawców informacji według stanu na 31.12.2017 dokonano aktualizacji całościowego, indykatywnego szacunku kosztów projektów i przedsięwzięć zakwalifikowanych do MPRK, który wynosi 1034,1 mln zł, w tym koszty projektów zgłoszonych przez Gminę Miejską Kraków 855,7 mln zł (82,7%) oraz wnioski podmiotów innych, niż GMK – 178,4 mln zł (17,3%).

	MPRK 20.12.2017	Wg sprawozdań 31.12.2017
Indykatywny koszt projektów ogółem	1 118,9	1053,4
w tym: środki EFRR, EFS	738,9	541,3
w tym: krajowe środki publiczne	253,5	269,3
w tym: inne źródła	126,4	242,8

w tym wnioski Gminy Miejskiej Kraków, tj. zgłoszone przez Urząd Miasta Krakowa i miejskie jednostki organizacyjne:

	MPRK 20.12.2017	Wg sprawozdań 31.12.2017 r.
Indykatywny koszt projektów ogółem	782,7	717,0
w tym: środki EFRR, EFS	515,9	358,1
w tym: krajowe środki publiczne	227,4	267,4
w tym: inne źródła	39,3	91,5

w tym, wnioski podmiotów innych, niż Gmina Miejska Kraków:

	MPRK 20.12.2017	Wg sprawozdań 31.12.2017 r.
Indykacyjny koszt projektów ogółem	336,2	336,4
w tym: środki EFRR, EFS	223	183,2
w tym: krajowe środki publiczne	26,1	1,9
w tym: inne źródła	87,1	151,3

4.2.2. Ramy finansowe MPRK

Biorąc pod uwagę zaktualizowane w wyniku monitorowania ramy finansowe projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych MPRK, przy założeniu ich powiększenia o ok. 10%, czyli ok. 105,3 miliona zł, całościowy szacunek kosztów realizacji programu na dzień 31.12.2017 r. sięga ok. 1 158,7 miliona zł, w tym wartość projektów Gminy Miejskiej Kraków, w kwocie 788,7 miliona zł.

Uwzględniając aktualny stan wiedzy o projektach i zasadach montażu finansowego, można założyć, że środki pozyskane spoza budżetu Miasta sięgną ok. 40% ogółu kosztów ponoszonych przez Gminę Miejską Kraków w okresie od 2017 r. do 2023 r. Na tej podstawie można prognozować obciążenie budżetu Miasta do roku 2023 indykatywną kwotą ok. 315,5 mln zł.

Kwota ta nie obejmuje kosztów funkcjonowania systemu wdrażania i zarządzania programem, promocji oraz dialogu publicznego i partycypacji społecznej, realizowanych w ramach wydatków bieżących.

4.3. WSKAŹNIKI CELÓW MPRK

Cele Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa opracowano w związku z problemami zidentyfikowanymi w diagnozie obszaru rewitalizacji oraz w relacji do wizji wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. W efekcie sformułowano cel generalny MPRK dla całego miasta oraz cele główne i operacyjne Programu. Podstawą do monitorowania postępu w realizacji celów są wskaźniki rzeczowe, o zróżnicowanym charakterze i odwołują się do danych zawartych w diagnozie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Nr	Cele operacyjne	Wskaźnik MPRK	Zakładany wskaźnik 2030	Wskaźnik 2017	Stopień realizacji
1.	Poprawa jakości życia w obszarze rewitalizacji				
1.1.	Poprawa jakości środowiska naturalnego – likwidacja niskiej emisji / eliminacja pieców na paliwo stałe				
	liczba palenisk na paliwa stałe	3518	0	429	87,8%
1.2.	Poprawa infrastruktury społecznej polepszającej warunki rozwoju edukacji, nauki, kultury i oraz zapewnienie opieki społecznej				
	odsetek mieszkańców z dostępem do przedszkola w odległości nie większej niż 500 m	94,2%	100%	96,6%	41,4%
1.3.	Stworzenie funkcjonalnego, nowoczesnego systemu komunikacji, w tym dostosowanie obiektów do nowoczesnych standardów, m.in. dla osób z niepełnosprawnością				
	liczba stacji roweru miejskiego	7	25	37	166,7%
1.4.	Zapobieganie przestępczości i poprawa bezpieczeństwa				
	liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	24 15,08	średnia dla miasta	12,34 9,96	80,7%
1.5.	Integracja społeczna – tworzenie warunków dla włączenia społecznego i zawodowego				
	odsetek mieszkańców z dostępem do żłobka w odległości nie większej niż 500 m	60% 64,11	średnia dla miasta	82,75% 69,18%	119,6%
	odsetek mieszkańców z dostępem do ośrodka wsparcia dla osób starszych w odległości nie większej niż 500 m	48%	60%	47%	- 8,3%
2A	Kontrola presji na mieszkańców związanej z turystyką – zatrzymanie depopulacji i niekorzystnej gentryfikacji w warunkach wysokiego potencjału urbanistycznego w podobszarze Stare Miasto-Kazimierz				
2A.1.	Rehabilitacja obszarów mieszkaniowych – wzmocnienie funkcji mieszkaniowej – dostosowanie otoczenia mieszkaniowego do potrzeb rodzin z dziećmi oraz osób starszych				
	odsetek mieszkańców z dostępem do placu zabaw poniżej 300 m	34%	100%	26,79%	-10,9%
2A.2.	Eliminowanie konfliktów funkcji mieszkaniowej i turystycznej dzięki zastosowaniu działań administracyjnych i budowlanych				
	liczba mieszkańców obszaru	18,5 tys.	18,5 tys.	15 871	-14,2%
	odsetek powierzchni obszaru pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	51%	100%	93,69%	87,1%
2A.3.	Ochrona zabytków i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako elementów rehabilitacji obszarów mieszkaniowych				
	liczba wyremontowanych ze wsparciem miasta obiektów zabytkowych	22	50	43	75,0%

	powierzchnia (udział %) parków kulturowych na obszarze rewitalizacji	40%	94%	40%	0,0%
2A.4.	Wspieranie procesu otwarcia się miasta ku Wiśle				
	powierzchnia zrewitalizowanych terenów zielonych na bulwarach	0	10 ha	0%	0,0%
2B.	Kontrola presji na mieszkańców związanej z nowymi inwestycjami – zatrzymanie niekorzystnej gentryfikacji w podobszarze Stare Podgórze-Zabłocie				
2B.1.	Harmonizacja struktury funkcjonalnej i przestrzennej terenów mieszkaniowych jako element spójności i integracji społecznej				
	odsetek mieszkańców z dostępem do placu zabaw poniżej 300 m	34%	100%	38%	6,0%
2B.2.	Poprawa jakości i integracja przestrzeni publicznych				
	odsetek mieszkańców z dostępem do terenów zieleni poniżej 300 m	63%	100%	76,72%	37,1%
2B.3.	Ochrona zabytków i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako elementów rehabilitacji obszarów mieszkaniowych				
	liczba wyremontowanych ze wsparciem miasta obiektów zabytkowych	2	20	0	11,1%
	powierzchnia (udział %) parków kulturowych na obszarze rewitalizacji	0%	72%	0%	0,0%
2B.4.	Wspieranie procesu otwarcia się miasta ku Wiśle				
	powierzchnia zrewitalizowanych terenów zielonych na bulwarach	0	6 ha	0%	0,0%
2C.	Odbudowa pozytywnego wizerunku Nowej Huty jako czynnika kształtowania tożsamości i wspólnoty lokalnej w podobszarze „stara” Nowa Huta				
2C.1.	Stworzenie nowych publicznych przestrzeni lub/i obiektów identyfikacji Nowej Huty				
	zmodernizowane obiekty muzealne	0	2	0%	0,0%
2C.2.	Rehabilitacja obszarów mieszkaniowych – wzmocnienie funkcji mieszkaniowej – dostosowanie otoczenia mieszkaniowego do potrzeb rodzin z dziećmi oraz osób starszych				
	odsetek podwórek wymagających modernizacji i dostosowania dla osób niepełnosprawnych	100%	30%	0%	0,0%
2C.3.	Odnowa i modernizacja przestrzeni publicznych				
	powierzchnia nowych zagospodarowanych przestrzeni publicznych	0	5 ha	0%	0,0%
2C.4.	Ochrona zabytkowego układu urbanistycznego i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego jako elementów rehabilitacji obszarów mieszkaniowych				
	odsetek powierzchni obszaru pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	74%	100%	100%	100,0%
	powierzchnia (udział %) parków kulturowych na obszarze rewitalizacji	0%	83%	0%	0,0%
2C.5.	Obecność Nowej Huty w polityce informacyjnej i promocyjnej Miasta				
	liczba standów dotyczących inwestycji w „starej” Nowej Hucie na targach nieruchomości, w których uczestniczy Miasto	0	3	0%	0,0%
3.	Wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców w obszarze rewitalizacji				
3.1.	Działania na rzecz przedsiębiorczości w tym przedsiębiorczości społecznej				
	wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów na 1000 mieszk.) dla Nowej Huty (nasycenie rynku lokalnego	124	średnia dla	119,33	62,8
	podmiotami gospodarki	174,97	miasta	189,92	%
3.2.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców jako element integracji społecznej				
	wskaźnik bezrobocia (udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym)	5,3%	średnia dla	5,93%	11,9%
		4,43	miasta	4,15%	
4.	Wysoka aktywność społeczna i obywatelska w obszarze rewitalizacji				
4.1.	Stworzenie instytucjonalnych warunków dla wdrożenia procesu rewitalizacji – powołanie Komitetu Rewitalizacji Podobszaru i zapewnienie jego wpływu na				

działania Miasta				
ilość komitetów rewitalizacji jako podmiotów społecznych reprezentujących interesy mieszkańców podobszarów rewitalizacji	0	3	0%	0,0%
ilość biur lokalnych w podobszarach rewitalizacji	0	3	0%	0,0%
4.2. Wzmacnianie dialogu społecznego m.in. na etapie wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych				
liczba zorganizowanych przez 3 biura lokalne: wydarzeń, warsztatów, spotkań	0	18 rocznie	0%	0,0%
4.3. Tworzenie i wspieranie sieci społecznych				
udział organizacji pozarządowych w konsultacjach	3	10	0%	0,0%

4.4. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW W RAMACH RPO WM 2014-2020

Zaktualizowany MPRK jest zgodny z wymaganiami **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020** oraz **Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020** (SzOOP RPO WM). W szczególności chodzi o dedykowaną rewitalizacji 11 Oś Priorytetową: Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

MPRK został uzgodniony z IZ RPO WM oraz wpisany do Wykazu programów rewitalizacji gmin województwa małopolskiego. <http://www.rpo.malopolska.pl/download/program-regionalny/rewitalizacja/wykaz/Wykaz-programow-rewitalizacji-gmin-wojewodztwa-malopolskiego-29032018.pdf>

W ramach 11 Osi priorytetowej Rewitalizacja przestrzeni regionalnej ogłoszono 2 konkursy, w których mogły wziąć udział projekty wpisane do MPRK:

- Poddziałanie 11.1.1. Rewitalizacja głównych ośrodków miejskich w regionie, RPMP.11.01.01-IZ.00-12-032/17 realizowany w okresie 28.02.2017 – 02.06.2017. 14 projektów z MPRK znalazło się na liście wniosków złożonych do konkursu. Rozstrzygnięcie naboru nastąpi w 2018 r.
- Działanie 11.4. Rewitalizacja terenów przemysłowych, RPMP.11.04.00-IZ.00-12-115/17 realizowany w okresie 29.12.2017 – 15.03.2018. 15 projektów z MPRK znalazło się na liście wniosków złożonych do konkursu. Rozstrzygnięcie naboru nastąpi w 2018 r.

5. DZIAŁANIA UZUPEŁNIAJĄCE

5.1. PROGRAM REHABILITACJI ZABUDOWY BLOKOWEJ NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ KRAKÓW

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa przyjęte w 2003 r. i zaktualizowane w 2014 r. określa, iż jednym z głównych celów i priorytetów polityki przestrzennej na terenach zabudowy miejskiej to m.in rehabilitacja zabudowy blokowej. Działania powinny opierać się na inicjowaniu programów rehabilitacyjnych wybranych obszarów. W dokumencie tym wskazano osiedla, które wymagają interwencji.

Blokowiska – zespoły osiedli wielorodzinnych z wielkiej płyty – zostały także w MPRK wskazane jako zespół nadrzędny wymagający objęcia programem rewitalizacji.

12 maja 2010 r. Rada Miasta Krakowa przyjęła Uchwałę Nr C/1346/10 w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie przygotowania programu zabudowy blokowej na terenie Gminy Kraków. Uchwała była odpowiedzią na konieczność rozpoczęcia prac w zakresie rehabilitacji zabudowy blokowej. Ustala cele i założenia programu. W celu realizacji uchwały UMK zlecił wykonanie Założeń programu rehabilitacji zabudowy blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków. Dokument został przygotowany przez Instytut Rozwoju Miast. Zebrano w nim informacje dotyczące wszelkiego typu wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, zgodnie z obowiązującymi kierunkowymi dokumentami Gminy Miejskiej Kraków. Założenia przyjęto Uchwałą nr CXV/1587/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r. Stanowiły one podstawę do przygotowania propozycji wyboru przez Radę Miasta Krakowa osiedli do objęcia pilotażowymi programami rehabilitacji. Przedmiotem analiz dokonanych w Założeniach były obszary wskazane w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Krakowa oraz Strategii Rozwoju Krakowa.

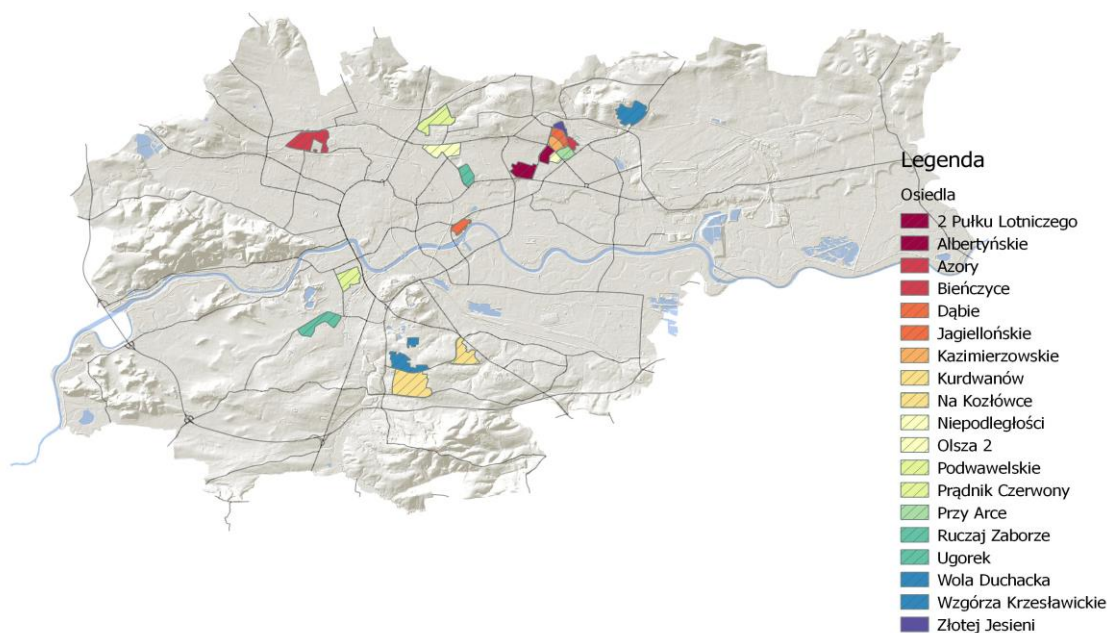
Kolejnym krokiem było przygotowanie przez Instytut Rozwoju Miast Wielokryterialnej analizy dziewiętnastu osiedli zabudowy blokowej położonych na terenie Gminy Miejskiej Kraków, które zostały wskazane w wyżej wymienionych, przyjętych przez Radę Miasta Krakowa dokumentach strategicznych. W opracowaniu zastosowano metodykę wskazaną w Założeniach. Metoda analizy wielokryterialnej umożliwiła przeprowadzenie waloryzacji obszarów przewidzianych do rehabilitacji. Wskazano 37 wskaźników, według których dokonano oceny 19 analizowanych osiedli i uszeregowano je w kolejności od tych, które najpilniej potrzebują rehabilitacji po te, które takich działań na dzień dzisiejszy nie wymagają.

Tabela 8. Ranking analizowanych osiedli.

1. Olsza II	11. Na Kozłówce
2. Azory	12. Dąbie
3. Ugorek	13. Przy Arce
4. Wzgórza Krzesławickie	14. Prądnik Czerwony
5. Ruczaj	15. Albertyńskie
6. Podwawelskie	16. Jagiellońskie
7. Wola Duchacka	17. Niepodległości
8. Złotej Jesieni	18. II Pułku Lotniczego
9. Kurdwanów	19. Bieńczyce
10. Kazimierzowskie	

Źródło: Wielokryterialna analiza dziewiętnastu osiedli zabudowy blokowej położonych na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

Mapa 1. Usytuowanie osiedli objętych analizą w przestrzeni Miasta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Wielokryterialnej analizy dziewiętnastu osiedli zabudowy blokowej położonych na terenie Gminy Miejskiej Kraków*

Na podstawie przeprowadzonych analiz Rada Miasta Krakowa (Uchwałą nr LII/710/2012 z dnia 12 lipca 2012 r.) podjęła decyzję o wyborze osiedli: Azory, Olsza II i Ugorek do objęcia pilotażowym programem rehabilitacji. Wybrane osiedla to teren obejmujący 131,4 ha i zamieszkały przez 28 tys. osób.

Zgodnie z *Załoženiami Programu Rehabilitacji Zabudowy Blokowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków* jesienią 2013 roku rozpoczęto działania zmierzające do opracowania pierwszego pilotażowego Programu Rehabilitacji osiedli Ugorek i Olsza II. Powołano Lokalne Forum Rehabilitacji, którego celem było zaktywizowanie lokalnych społeczności oraz działania z zakresu szeroko rozumianej edukacji, mającą na celu przygotowanie ich do czynnego udziału w procesach partycypacyjnych przy tworzeniu Programu. Wspólnie wypracowywano kompromisowe rozwiązania dotyczące obszarów problemowych na osiedlach. Uczestnikami Forum mogli zostać reprezentanci: mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie osiedli, Rady Miasta Krakowa i Rad Dzielnicowych, policji, straży miejskiej, straży pożarnej oraz takich jednostek jak np. przedszkola, szkoły, domy opieki, domy kultury, NGO-sy. W okresie od listopada 2013 roku do czerwca 2014 roku na terenie osiedli Ugorek i Olsza II, w ramach Forum Rehabilitacji, odbył się cykl trzech sesji strategicznych oraz szereg wydarzeń uzupełniających: spacerów badawczych, spotkania tematyczne, warsztaty projektowe oraz wieńczący cykl Piknik na Ugorku i Olszy. Działał też Punkt Informacyjny, wydawana była także gazeta osiedlowa.

Innym wymiarem partycypacji jest udział środowiska naukowego w procesie rehabilitacji, poprzez uczestnictwo przedstawicieli krakowskich uczelni (Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instytut Projektowania Urbanistycznego Politechniki Krakowskiej), jako doradców/ekspertów Forum, jak również włączenie w procesy rehabilitacji konkretnych projektów badawczych i wdrożeniowych, jak np. realizowany w porozumieniu z GMK przez Politechnikę Krakowską projekt pn. „Analiza stanu technicznego oraz możliwości rewitalizacji budynków wielkopłytowych”.

Efektom działań pilotażowych na powyższych osiedlach, jest obszerny materiał zawierający dane oraz zgromadzone doświadczenia, które mogą stanowić merytoryczną podstawę do kontynuowania działań rehabilitacyjnych w aktualnym, zmienionym stanie prawnym. Należy však przypomnieć, że Ustawa z

dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.; dalej: u.r.), która weszła w życie 18 listopada 2015 r. w sposób zasadniczy zmieniła podejście do rewitalizacji, a więc także do rehabilitacji osiedli, w szczególności do związanych z nią dokumentów o charakterze programowym. Na podstawie przeprowadzonej w MPRK diagnozy, wyznaczony został obszar rewitalizacji, który zgodnie z zasadą koncentracji procesów rewitalizacyjnych objął obszary priorytetowe w skali miasta. Zgodnie z zapisami MPRK, w 2020 roku planowana jest ewaluacja programu, która będzie podstawą do zaktualizowania diagnozy oraz przekształcenia go, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z u.r. w gminny program rewitalizacji. Należy przypomnieć, że zasada koncentracji oznacza także, że po skutecznym zakończeniu działań na wyznaczonym obszarze i osiągnięciu pozytywnych wartości wskaźników rewitalizacji, Rada Miasta Krakowa będzie mogła wyznaczyć nowy obszar rewitalizacji, obejmujący między innymi osiedla w zabudowie blokowej zlokalizowane w obszarze zdegradowanym.

5.2. WSPÓŁPRACA Z BRITISH COUNCIL

W latach 2010-2013, we współpracy z Fundacją British Council, realizowano projekt „Future City Game – Gra Miasto Przyszłości” poświęconych rewitalizacji krakowskich blokowisk. Organizował je Wydział Rozwoju Miasta we współpracy z Fundacją British Council na osiedlach Ugorek, Olsza II i Azory. To te osiedla, zostały wskazane jako wymagające rewitalizacji (rehabilitacji) poprzez przywrócenie tym obszarom miasta ich społecznych funkcji, aktywizację miejscowej społeczności, odwrócenie negatywnych zmian zachodzących tam w ciągu ostatnich kilkunastu lat.

W latach 2013-2017, we współpracy z Fundacją British Council, realizowano program „Active Citizens – Aktywna Społeczność w Krakowie”, który ma na celu aktywizowanie społeczności lokalnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W latach 2014-2016 w Krakowie opracowano na warsztatach i zrealizowano 10 projektów. Projekty te nie tylko integrowały mieszkańców, ale także przyczynił się do wypracowania ścieżek współpracy wielu podmiotów – zarówno organizacji pozarządowych, lokalnych władz, urzędów, instytucji kultury jak i lokalnych mediów.

5.3. USER

W latach 2013 – 2015 realizowano projekt USER w ramach inicjatywy wspólnotowej Urbact II. Liderem projektu było miasto Grenoble, partnerami natomiast: Malaga, Pescara, Drezno, Kopenhaga, Lizbona, Ryga, Lublin oraz Kraków. Głównym tematem projektu był problem zmian i konfliktów w użytkowaniu miejskiej przestrzeni publicznej oraz zarządzanie nią w zrównoważony sposób. Celem sieci USER było wypracowanie uniwersalnej metody, przygotowanej do zastosowania w różnych miastach, umożliwiającej osiągnięcie zrównoważonego rozwoju miasta w następstwie przeprowadzanych procesów rewitalizacyjnych. Rezultatem prac było opracowanie przez każde miasto, w ścisłej współpracy z lokalnymi zainteresowanymi stronami, Lokalnego Planu Działań.

Tematem zgłoszonym przez Gminę Miejską Kraków do projektu była rehabilitacja obszaru osiedla Azory, wskazanego w "Wielokryterialnej analizie dziewiętnastu osiedli zabudowy blokowej" jako osiedla najpilniej wymagającego stworzenia programu rehabilitacji. Jednym z zadań Gminy w ramach projektu było powołanie Lokalnej Grupy Wsparcia (Lokalnego Forum Rehabilitacji), w skład której weszli m.in. liderzy lokalnych społeczności, reprezentanci właścicieli i zarządców nieruchomości, podmiotów gospodarczych działających na terenie osiedla, jednostek i instytucji infrastruktury społecznej takich, jak przedszkola, szkoły, domy kultury, organizacje sportowe, radni Rady Miasta Krakowa, radni Rad Dzielnicowych, przedstawiciele wybranych wydziałów Urzędu Miasta, eksperci zewnętrzni.

Całkowity koszt projektu dla Krakowa wyniósł 191.800 PLN, z czego 80% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, natomiast 20% wkładu własnego stanowią koszty personalne osób pracujących przy projekcie.

5.4. URB INCLUSION

Od 2016 r. realizowany jest międzynarodowy projekt pn. „URB-INCLUSION – Co-creating new implementation solutions for poverty reduction in deprived urban areas” w ramach unijnego programu URBACT III, który stanowi kontynuację projektu USER. Liderem jest Barcelona + 8 europejskich miast

(Kopenhaga, Trikkala, Lyon, Neapol, Turyn, Timisoara, Glasgow, Kraków). Projekt polega na wdrożeniu pewnych działań (głównie dotyczących spraw społecznych i wykluczenia społecznego), które zostały zapisane w Lokalnym Planie Działania dla obszaru osiedla Azory. W skali lokalnej głównym celem jest kontynuacja współpracy z członkami grupy interesariuszy zaangażowanymi w prace nad Lokalnym Planem Działania dla osiedla Azory, oraz wdrożenia elementów LPD dotyczącego spraw społecznych oraz wypracowania nowych projektów z tej dziedziny. Organizowane będą spotkania, warsztaty, konkursy dla dzieci i młodzieży oraz festyny integrujące mieszkańców osiedla w różnym wieku. Projekt zakończy się w 2019 r.

Budżet dla Krakowa: ok. 60 tys. EUR = ok. 255 tys. PLN. Wkład własny (15%) może być całkowicie pokryty kosztami osobowymi. Koszty osobowe stanowią 30% kosztów projektu, tak więc projekt może generować dodatkowe dochody.

5.5. ZABŁOCIE 20.22

Projekt pn. „Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22. Przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania istniejących obiektów przemysłowych w Krakowie przy ul. Zabłocie 20-22” jest jednym z gminnych projektów rewitalizacyjnych wpisanych do Miejskiego Programu Rewitalizacji Krakowa. Stanowić ma centrum społecznych i technologicznych innowacji realizujących ideę SMART City poprzez kreatywne łączenie sektora wiedzy i technologii z inkubacją przedsiębiorczości i aktywności społecznej. Jest odpowiedzią na problemy zdiagnozowane na podobszarze rewitalizacji Stare Podgórze-Zabłocie. Klaster Zabłocie 20.22 ma stać się miejscem, w którym kreowana będzie aktywność gospodarcza, ale także społeczna, kulturalna i edukacyjna. Projekt ma przekształcić przemysłową enklawę Zabłocia w kreatywną i innowacyjną przestrzeń, przeznaczoną do działań i pracy dla różnych podmiotów – startupów, przedsiębiorców, profesjonalistów, organizacji pozarządowych i społecznych oraz dla mieszkańców i lokalnej społeczności. W swoim założeniu ma być przede wszystkim przestrzenią wielofunkcyjną, otwartą, o dużych możliwościach aranżacyjnych w zależności od zmieniających się potrzeb.

Planowany koszt przedsięwzięcia wynosi 34 582 347,14 zł, z czego 15 631 921,14 zł stanowi wartość dofinansowania w ramach RPO WM na lata 2014-2020, natomiast wkład własny Gminy Miejskiej Kraków to 18 950 426,00 zł.